

Votre Programme Matmidim – Chiour ALEH

Semaine du 22 au 26 mai 2022

Souguia n° 61

ת"סד

Matmidim

Programme d'étude Mondial

Sujet de la semaine :

Melekhet Mah'chevet

Mit'assek (3) :

Patour mais interdit ?

Cette semaine l'objectif est de réussir à synthétiser ce qui a été vu dans cette Souguia et de terminer en voyant la Halakha, notamment avec le H'idouch de Rabbi Akiva Eiger.

C'est pourquoi il n'y aura pas beaucoup de textes à étudier afin d'avoir le temps de tout reprendre.

OBJECTIF HALAKHA : savoir répondre aux cas suivants :

- Peut-on dire à quelqu'un d'ouvrir la porte d'un frigo s'il ne sait pas que la lumière n'a pas été coupée ? Même question pour un enfant
- Quelqu'un pense à arracher une fleur et finalement il en arrache une autre par inadvertance, une Avera a-t-elle été commise ? Miderabanan ou Mihatora ? Même question s'il s'agit d'une seule et même fleur
- Quelqu'un s'est appuyé sur un mur et a allumé la lumière par inadvertance, peut-on profiter de cette lumière ?
- Doit-on prévenir quelqu'un que son Tsitsit est arraché lorsqu'il est dans un domaine public ?
- Doit-on prévenir quelqu'un que le fil du Erouv est cassé, en sachant qu'il devra abandonner son objet et lui causer des pertes
- Si mon action de Mitassek est accompagnée d'un dommage à autrui, dois-je le rembourser ?

Hatslah'a !

Bon Limoud sur Matmidim !

Tephila avant le Limoud

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שלא יארע דבר תקלה על ידי, ולא אכשל בדבר הלכה, וישמחו בי חברי, שלא אמר על טמא טהור ולא על טהור טמא, ולא על מתר אסור ולא על אסור מתר, ולא יפשו חברי בדבר הלכה ואשמח בהם. פי יי יתן חכמה מפיו דעת ותרונה. גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

Tephila après le Limoud

מודה אני לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, ששמת חלקי מיושבי בית המדרש. ולא שמת חלקי מיושבי קרנות. שאני משכים והם משכימים. אני משכים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים. אני עמל והם עמלים. אני עמל ומקבל שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר. אני רץ והם רצים. אני רץ לחיי העולם הבא, והם רצים לבאר שחת. שנגמר ואתה אלהים תורדם לבאר שחת. אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם, ואני אבטח בך

Programme du Dimanche

L'étude aujourd'hui est dédiée Leilouy Nishmat

Edmond Mimoun ben Yahia et Zari bat Esther

Rabbi Akiva Eiguer a dit un h'idouch Halakha dans Mit'assek que les contemporains ont retenu dans leurs Psakim : bien que Mit'assek soit Patour de Korban, l'action est malgré tout considérée comme une Avera. Ce qui implique plusieurs cas dans la Halakha.

Afin de comprendre son développement, nous étudierons aujourd'hui les textes suivants :

כו: אמר רבה היתה אבן מונחת לו בחיקו ולא הכיר בה ועמד ונפלה *לענין נזקין חייב *לענין ארבעה דברים פטור *לענין שבת *מלאכת מחשבת אסרה תורה *לענין גלות

פרק שני בבא קמא

ליה זהמובל: לענין נזקין חייב להא' אפקינן שוגג כמזיד ואונס כרלון: מלאכה מחשבת אסרה תורה. שנתכון לעשות מלאכה אלא כסבור שהיוס חול או סבור שמלאכה זו מותרת. וכל הני דאמרינן הכא לא נתכונו לעשות המלאכה הלכך פטור: לענין

בית הבחירה למאירי מסכת בבא קמא דף כו עמוד ב

מי שהיתה לו אבן מונחת בחיקו ולא ידע בה מעולם כגון שהניחה אדם אחר בחיקו בעוד שהיה ישן ועמד ונפלה מחיקו והזיקה אם לאדם אם לכלים לענין נזק חייב שהרי לענין נזק אונס כרצון ושוגג כמזיד כל שהזיק שלא בפשיעת המזיק /המוזק/ לענין ארבעה דברים פטור שאין זה קרוב למזיד אדרבה אונס גמור הוא

לענין שבת אם העבירה ארבע אמות או עשה חבורה בנפילתה פטור מחטאת מלאכת מחשבת אסרה תורה ר"ל שנתכוון למלאכה ושוגג שלו שהיה סבור שהיה חול או שמלאכה זו מותרת בשבת הא כל שלא נתכוון למלאכה כלל פטור ומה שאמרו שבת י"א א' לא יצא החייט במחטו ערב שבת עם חשכה שמא ישכח ויצא לא שאם יצא י"א חייב חטאת אלא שמ"מ ראוי להזהר שלא יבא לידי חטא או שמא ישכח של שבת ויזכור את המחט ויתחייב חטאת

רמב"ם הלכות כלאים פרק י הלכה כט

הרואה כלאים של תורה על חבירו אפילו היה מהלך בשוק קופץ לו וקורעו עליו מיד, ואפילו היה רבו שלמדו חכמה, שאין כבוד הבריות דוחה איסור לא תעשה המפורש בתורה [...]

שולחן ערוך יורה דעה הלכות כלאי בגדים סימן שג סעיף א

הרואה כלאים של תורה על חבירו, אפילו היה מהלך בשוק, היה קופץ לו וקורעו מעליו מיד, ואפילו היה רבו. (וי"א דאם היה הלובש שוגג, אין צ"ל בשוק, דמשום כבוד הבריות ישתוק, ואל יפרישנו משוגג) (טור בשם הרא"ש) ואם היה של דבריהם, אינו קורעו מעליו ואינו פושטו בשוק, עד שמגיע לביתו. (וכן בבית המדרש אין צריך למהר לצאת) (טור). ואם היה של תורה, פושטו מיד

Les mots du jour à apprendre :

Autre	אַחֲרֵיתָא
Nous l'avons retardé	אַחֲרֵנוּהוּ
Autres (fem.)	אַחֲרֵנִייתָא

Programme du Lundi

L'étude aujourd'hui est dédiée Leilouy Nishmat

Edmond Mimoun ben Yahia et Zari bat Esther

Quelles sont les Nafka Minot présentées par Rabbi Akiva Eiger ?

Définir si selon lui Mitassek est interdit Minhatorahou Miderabanan

Les passages en petits caractères sont optionnels

שו"ת רבי עקיבא איגר מהדורא קמא סימן ח

שו"ת רבי עקיבא איגר מהדורא קמא סימן ח

להרב רבי אברהם נ"י בק"ק מעזריטש

על שאלתו מי שאינו יודע שזהו מלאכת איסור אם מחוייבים להפרישו

בפרק כיצד הרגל (דף כ"ו ע"ב) אמר רבה היתה אבן מונחת בחיקו וכו' לענין שבת מלאכת מחשבת אסרה תורה, וקשיא לי הא בתוס' בשבת פרק כלל גדול [דף ע"ב] ד"ה נתכוון וכו' ותמצית דבריהם דבנתכוין לחתוך תלוש היינו שהיה סבור דהוא תלוש והיה מחובר מקרי נעשה מחשבתו, אלא דפטור מטעם אחר מקרא דאשר חטא בה פרט למתעסק, וזהו בכל אסורים דאם סבר בהמה זו חולין והיתה קדשים ושחטה בחוץ דפטור, ואם נתכוין לחתוך מחובר זה וחתך מחובר אחר בכה"ג בעלמא חייב, דאם נתכוין לשחוט בהמת קדשים זו בחוץ ושחט בהמת קדשים אחר בחוץ חייב, אבל בשבת פטור דלא נעשה מחשבתו שלא רצה לחתוך זה ע"ש, א"כ הכא דהיה האבן בחיקו ולא ידע מזה דחשב דאינו עושה כלל מלאכה, בלא טעמא דמלאכת מחשבת פטור דלא גרע מקסבר שהוא תלוש ונמצא מחובר

ואף דבאמת ג"כ לא נעשית מחשבתו דהא לא רצה כלל בנפילת האבן, מ"מ הא ל"צ לטעמא דמלאכת מחשבת, דאפילו בעלמא פטור מטעם מתעסק

ועיין מהרש"א סנהדרין (דף ס"ב ע"ב) דלר"י לא דרשינן בה פרט למתעסק לקסבר שהוא היתר והיה איסור כיון דהשגגה בחתיכה זו חייב, וכן בשבת דבכה"ג דעסק בחתיכה זו דהוי מלאכת מחשבת דנעשית מחשבתו.

אבל זהו תמוה דא"כ אביי ורבא דפליגי בנתכוון לחתוך תלוש וחתך מחובר, וכי אזלא הכל שלא אליבא דהלכתא, ועיי' ברש"י כריתות פרק ספק אכל (דף י"ט ע"א) במתני' דמשמע דר"י דדריש תרתי דבה קאי על החטא ועל הידיעה, ועיין

וני"ל דבר חדש דמה דממעטינן מאשר חטא בה פרט למתעסק, לא דמתעסק לא נעשית העבירה כלל אלא דמקרי עבירה בשוגג, ואך בשוגג כהאי ממעטינן מאשר חטא בה דפטור מקרבן אבל מ"מ מקרי שגגת איסור,

אבל מה דממעטינן מטעם דמלאכת מחשבת אסרה תורה היכא דליכא מלאכת מחשבת אינו בכלל מלאכה ולא נעשה העבירה כלל

א"כ י"ל דמש"ה נקיט בסוגיין מטעם מלאכת מחשבת היינו די"ל מה דאמרינן לענין נזקין חייב לענין שבת פטור, היינו לומר דאם הנפילה מחיקו היה בשבת חייב לשלם הנזק ופטור משום שבת, דלא אמרינן ביה קלב"מ =קם ליה בדברא מיניה = כדן חייבי מיתות שוגגין כיון דלא היתה מלאכת שבת, לא נעשה כלל מלאכת שבת, אלא דאלו אתרו ביה והיה יודע שהאבן בחיקו אז היתה נקראת מלאכה ואם הי' מודיעים אותו מהאבן בחיקו ולא אתרו בו אז היו בכלל חייבי מיתות שוגגין אבל עתה כיון דלא ידע מהאבן שבחיקו, לא נעשה המלאכה ולא מקרי ח"מ =חייבי מיתות= שוגגין, אבל בלאו טעמא דבעי מלאכת מחשבת אלא מטעם מתעסק דפטור גם בשאר אסורים, היינו גם מחטאת, אבל מ"מ מקרי מלאכה, והוי שגגת מלאכה בלא חיוב חטאת והיה פטור מלשלם הנזק, דהוי חייבי מיתות שוגגין ודוק

וראיתי לידידי בעל חוות דעת בספרו מקור חיים (בסי' תל"א) הקשה בלא ידע שחמץ בביתו אמאי נקטו הפוסקים דהוי שגגת עבירה, הא הוא מתעסק דלא ידע כלל דחמץ בביתו, ונדחק לחלק בין עבירה שיש בה מעשה לאין בה מעשה

ולענ"ד עיקר דמתעסק מקרי ג"כ עבירה, אלא דלא חייבה התורה חטאת עליו

וחשבתי להביא ראיה ממה דאמרינן ברכות, (דף יט) המוצא כלאים בבגדו פושטו אפילו בשוק ופסקינן (וכ"ה בש"ע) דאם הוא א"י =אינו יודע= שיש כלאים ואחר רואהו צריך להגיד לו אפילו בשוק לפושטו, ואמאי הא כיון דא"י שבבגדו כלאים, הוי מתעסק וליכא איסור דאורייתא ומותר משום כבוד הבריות, אלא ע"כ דמתעסק הוי ג"כ איסור דאורייתא, אלא דלא חייבה תורה קרבן עליו

אמנם יש לדחות, דכלאים דהאיסור הנאת חימום הוי כמו חלבים ועריות דמתעסק חייב, אך מ"מ העיקר נ"ל כמ"ש

ובזה מובן לי דברי תוס' פ"ק דשבת (דף י"א ד"ה שמא ישכח ויצא) אליבא דרבא וכו' מבואר מדבריהם דלאביי דגזר גזירה לגזירה היה ניחא דמתעסק הוא עכ"פ דרבנן, ובפשוטו תמוה איך שייך דיאסרו חז"ל מתעסק הא לא ידע שעושה כן ולאיזה ענין יאסרו חכמים לעשות כן, הא כיון דלא ידע כלל שעושה מלאכה זו דחשב שהוא תלוש לא ידע כלל שיש עליו איסור דרבנן

ולפי הנ"ל דמתעסק הוי ככל מילי עבירה אלא דמקרי שגגת עבירה, ובכה"ג גזה"כ =גזירת הכתוב= לפטרו מחטאת אבל עבירה יש כאן אלא דמ"מ בשבת כיון דלא ידע מהמחט לא מקרי מלאכת שבת, [ונמה"ט נקטו בדבריהם מלאכת שבת ולא נקטו מתעסק, דמצד מתעסק היה מלאכה דאורייתא, רק מטעם מלאכת מחשבת הוא דרבנן] ובזה שפיר כתבו דלאביי היה ניחא דאסור מדרבנן, היינו דרבנן אמרו אף בלא מלאכת מחשבת הוי מלאכה דרבנן לענין מלאכה שא"צ לגופה וכדומה, וא"כ גם זו דלא ידע מהמחט מצד מלאכת מחשבת הוי מלאכה דרבנן, וממילא אף דהוא מתעסק הוי שגגת מלאכה דרבנן, ודוק

נפקא מינה עוד לדינא במה דקיי"ל דמצווה על שביית עבדו, דאם רואה עבדו שרוצה לקצור תבואה ממחובר והעבד אמר שרוצה לקצור זה התלוש והרב ידע שהוא מחובר דאם מתעסק לא הוי מלאכה כלל לא שייך בזה שביית עבדו דהא העבד אינו עושה מלאכה כיון דחושב שהוא תלוש ואין רבו עובר משום שביית עבדו, אבל אם מתעסק הוי שגגת עבירה כיון דהרב ידע שהוא מחובר יש בו משום שביית עבדו דהא מלאכת מחשבת מקרי כיון דנעשה מחשבתו של עבד לקוצרו אלא דפטור משום מתעסק כמ"ש התוס' שבת (דף ע"ב) שהבאנו בתחלת דברינו וכיון דמתעסק הוי שגגת עבירה יש בזה משום שביית עבדו. ידידו עקיבא גינז מא"ש.

בשולי המכתב ובהיה ענינא אמרתי בישוב קושית התוס' שבועות פרק ידיעות הטומאה (דף י"ט) ד"ה הרי העלם מקדש, והיינו דלכאורה קשה בהעלם מקדש דהיינו דסבר שהוא בית דעלמא אמאי חייב, הא הוי מתעסק כמו סבר שהבהמה חולין ושחטה בחוץ וצ"ל דוקא לענין חטאת קבועה מיעטה הכתוב דאשר חטא בה פרט למתעסק, אבל לענין עולה ויורד ליכא קרא, ובפרט למ"ש דמתעסק מקרי שגגת עבירה אלא דלא חייביה רחמנא חטאת וא"כ י"ל דעולה ויורד חייב, א"כ מיושב קושית התוס' דשפיר אמרינן העלם מקדש פטור לגמרי דהקרא דעולה ויורד מיירי בהעלם טומאה ומצד חיוב חטאת ממילא פטור משום מתעסק, ומדוקדק היטב לישנא דמתני' דברישא דאכל קודש לא קתני עלה רא"א וכו' ואינו חייב על העלם קודש כדקתני בסיפא גבי מקדש והיינו דבעי לומר דאינו חייב כלל, ובאכל קודש אדרבא לר"א דס"ל דקרא רק בהעלם טומאה, ממילא בהעלם קודש חייב חטאת דלא פטור מדין מתעסק, דהא בחלבים ועריות חייב מטעם דנהנה, לזה קתני רק בהעלם מקדש, דליכא חטאת קבועה, משום דהוי מתעסק, ודוק. עקיבא

Les mots du jour à apprendre :

Il lui a donné de l'importance (fem.)	אַחְשָׁבָה
Il lui a donné de l'importance (masc.)	אַחְשָׁבִיהַ
Donner de l'importance	אַחְשָׁבִי

Programme du mardi

L'étude aujourd'hui est dédiée Leilouy Nishmat

Edmond Mimoun ben Yahia et Zari bat Esther

La Guemarra dit qu'une Melakha qui est effectuée à deux n'implique pas de H'youv Korban. Selon vous, le Rambam déduit-il qu'elle est aussi permise ? Pouvons-nous déduire la même chose dans Mitassaek ?

יציאות השבת פרק ראשון שבת ג.

והא אתעבידא מלאכה מבינייהו תניא ר' אומר ימעם הארץ בעשותה העושה את כולה ולא העושה את מקצתה יחיד ועשה אותה חייב שנים ועשו אותה פטורין איתמר

1 ואם נפש אחת תחטא בשגגה מעם הארץ בעשותה אחת ממצות יי אשר לא תעשינה ואשם: ויקרא ד כז

רמב"ם הלכות שבת פרק א הלכה טו

כל מלאכה שהיחיד יכול לעשות אותה לבדו ועשו אותה שנים בשותפות בין שעשה זה מקצתה וזה מקצתה כגון שעקר זה החפץ מרשות זו והניחו השני ברשות אחרת בין שעשו אותה שניהם כאחד מתחלה ועד סוף כגון שאחזו שניהם בקולמוס וכתבו או אחזו ככר והוציאוהו מרשות לרשות הרי אלו פטורין

קובץ שעורים חלק ב סימן כג

[...] דמקרא דבה ילפינן לכל האיסורין שמוותרין במתעסק ולא דוקא גבי חייבי חטאות גרידא כמ"ש רש"י, ואף דבאמת מיעוטא דבה כתוב לענין חיוב קרבן ומנ"ל דמותר דילמא לא מיעטיה רחמנא אלא מחיוב קרבן, אבל מצינו כן גם לענין שנים שעשו דממעטינן מקרא דבעשותה הכתוב גבי חיוב חטאת ומוכח בגמ' דשרי מדאורייתא, וה"נ לענין מתעסק לגמרי מיעטיה קרא אף מאיסורא [...]

שו"ת אחיעזר חלק ב - יורה דעה סימן נ

[...] דבאמת ודאי מתעסק הוה שגגת עבירה בכל האיסורין כמ"ש הגרעק"א ונפטר מגזיה"כ דקרבן ולא דמי לשנים שעשאוהו שנתמעט מקרבן ואין בו גם איסור תורה שהרגיש בזה מעכ"ת שאני התם **דנתמעט מבעשותה באיכות המלאכה** וכמו"כ בשבת דבעינן מלאכת מחשבת אבל בזה דאין חסרון באיכות המעשה רק

מצד השוגג נתמעט רק לענין קרבן אבל מ"מ הוה שוגג ובודאי דבדין אזהרת מעילה במתעסק דהוה שגגת עבירה כמו בכל התורה [...]

Etudier ce Rambam sur le Din des H'ayavei Lavin. Comment le Kessef Mishnei explique-t-il la question du Maguid Mishnei ?

רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק א הלכה יב

הבא על ערוה מן העריות כמתעסק אף ע"פ שאין כוונתו לכך חייב, וכן בחייבי לאוין ובשניות, אבל הבא על ערוה מן העריות והיא מתה פטור מכלום, ואין צריך לומר בחייבי לאוין שהוא פטור

מגיד משנה הלכות איסורי ביאה פרק א הלכה יב

הבא על ערוה מן העריות כמתעסק וכו'. מימרא דשמואל הובאה פרק ארבע מיתות (דף ס"ב ע"ב) המתעסק בחלבים ובעריות חייב שכן נהנה וכבר נתבאר פרק שני מהלכות שגגות שהמתעסק הוא כגון נתכוון לאשתו ונזדמנה לו אחותו וי"מ שלא נתכוון לביאה ובא עליה ופשוט הוא שכל זה אינו אלא לענין קרבן אבל לענין מלקות או מיתה אין חיוב בלא מזיד והתראה כנזכר למעלה וא"כ מה שנמצא בכאן בפסקי רבינו וכן בחייבי לאוין ובשניות הוא ט"ס שהרי חייבי לאוין שוגגין פטורין הן מכלום כנזכר למעלה וכ"ש בשניות שהם מדבריהם וא"א ליישב לשון זה בשום פנים וכן כתב בהשגות א"א חייבי לאוין לא ידעתי למה קרבן אין כאן ע"כ, ודבר פשוט הוא

כסף משנה הלכות איסורי ביאה פרק א הלכה יב

הבא על ערוה מן העריות כמתעסק וכו'. מ"ש וכן בחייבי לאוין ובשניות ה"ה כתב שהוא ט"ס ול"נ ליישב דה"ק וכן בחייבי לאוין עבר על לאו כדן מי שלא התרו בו שאע"פ שאינו לוקה הרי הוא חייב לשמים וכן בשניות חייב לשמים אף על פי שאין מענישים אותו בידי אדם

Les mots du jour à apprendre :

Soeur	אָחְתָּא
Faire la Tevila	אָטְבּוּלִי
Pour	אָטוּ

Programme du Mercredi

L'étude aujourd'hui est dédiée Leilouy Nishmat

Edmond Mimoun ben Yahia et Zari bat Esther

Suite de la preuve du Rambam avec le Marh'echet

מרחשת חלק א סימן מב

ראשונה חזות קשה הוגד לו בדברי הרמב"ם ז"ל בפ"ו מה' מעילה ה"א שכתב שאין המועל חייב עד שיתכוון ליהנות שזה נגד הסוגיא דפסחים (לג א) ששם מבואר שבמעילה גם מתעסק חייב, וכנראה הלכה פסוקה היא ולא נמצא מי שיחלוק ע"ז והיא באמת פליאה עצומה ויש לתמוה על נ"כ הרמב"ם ז"ל שלא עמדו ע"ז

ואמרתי אנסה נא את לבי בחכמה, נמצא דרך בו ישכון אור היישוב לדברי הרמב"ם ז"ל, והוא דהנה הגרע"א בתשו' סי' ח' חידש שמתעסק עבירה היא אלא שפטרו הכתוב מחטאת יעו"ש, ואני מכבר הראיתי לדעת היפך דבריו ז"ל מדברי הרמב"ם פ"א מהא"ב הי"ב שכתב המתעסק בעריות חייב וכן בחייבי לאוין וכן בשניות ותמה הראב"ד ז"ל בחי"ל ובשניות שאין בהן קרבן למאי נפק"מ אם חייב או לא, ויעו' בהה"מ ובכ"מ שלא מצאו מענה להשיב על טענת הראב"ד זצ"ל. ולדעתי נראה ברור שהרמב"ם ז"ל לטעמו שכל בה' סוטה (פ"ב ה"א) שכל הבא ביאה אסורה מימיו ואפי' האסורה מד"ס אין האיש מנוקה מעוון ואין המים בודקין את אשתו, והתוס' ביבמות (נח א) כ' שגם בביאת שוגג לא הוי מנוקה מעוון, והשתא טובא הוצרך הרמב"ם ז"ל להשמיענו דבחי"ל ושניות גם מתעסק חייב כדי להורות שבעילתו במתעסק היא ביאת איסור ואין המים בודקין את אשתו, והראב"ד ז"ל לטעמו דס"ל בה' סוטה שמה שאין המים בודקין את אשתו בשאינו מנוקה מעוון הוא דווקא בבא עליה אחר קינוי וסתירה שהיא אסורה עליו משום סוטה אבל לא ביאת איסור בעלמא וע"כ השיג עליו למאי נפק"מ

והשתא הרי מוכח מדברי הרמב"ם ז"ל דבעלמא מתעסק גם עברה ליכא מדהוצרך להשמיענו דבעריות ובחי"ל הוי ביאת איסור משום שנהנה ומתעסק בה חייב, משמע דבעלמא היכא שלא נהנה גם עברה ליכא דאם עברה איכא בכל מתעסק א"כ בחי"ל ובשניות מאי רבותא איכא א"ו כדכתיבנא, וזה שלא כחידושו של הגרע"א ז"ל [...]

Quelle est le H'idouch du Imrei Bina concernant la Melakha effectuée par un enfant ? Est-il d'accord avec Rabbi Akiva Eiger ?

אמרי בינה דיני שבת סימן ז

[...] ומ"מ מדרבנן מצד מצות חינוך אסור להרגילן בחילול שבת אפי' בדברים שהם משום שבות כמבואר ברמב"ם וש"ע (סימן שמ"ג) דאף דל"ה שם מלאכה כלל מ"מ אף מתעסק פטור אבל אסור כאשר העלה רבינו הגדול עק"א ז"ל בתשובה (סימן ח) וממעטין מחטאת מדכתיב אשר חטא בה אבל עביר' נעשית ומה דמעטין מטעם מלאכת מחשב' אסרה תורה היכא דליכא מלאכת מחשבת אינו בכלל מלאכה ולא נעש' עבירה כלל והיינו אם נתכוין לחתוך מחובר זה וחתך מחובר אחר זה רק בשבת פטור מטעם מלאכת מחשבת אבל אם ה' סובר שהוא תלוש והיה מחובר מקרי נעשה מחשבתו רק דפטור מחטאת מטעם דלגבי מלאכ' הוי מתעסק עי"ש. ויש לומר דמלאכת קטן לא חשיב מכיון למלאכ' אף דנעש' מחשבתו מ"מ כיון דלית ליה מחשב' הוי רק מתעסק בעלמא ועכ"פ נעשה מלאכת איסור לכך חייב לחנכו. ומלבד זה אף אם נאמר דאף מתעסק לא אתעבד איסור כלל כדמשמע קצת מדברי תוס' סנהדרין (דף ס"ב ע"ב) ד"ה להגביה מדהקשו על שמואל דלמה ליה במתעסק בשבת טעמא דמלאכת מחשבת. ודילמא להכי נקיט טעמא דמלאכת מחשבת דלא איתעבד איסור מלאכה כלל. אלא משמע דגם מתעסק ל"ה איסור ושם מלאכ'. ועיין לח"מ (פ"א ה' ח"י משבת). או אם נאמר דמלאכת קטן שאינו עוש' ע"ד אביו לא מקרי מלאכת מחשב' כלל וליכא איסור מלאכת חילול שבת מ"מ מדרבנן מצווה אביו למנעו דלא ליתי וליסרך למען ירגיל אותו שלא יחלל שבת כשיגדל [...]

Les mots du jour à apprendre :

Flotte	אָטײַף
Hanches	אָטְמִי
Il l'a induit en erreur	אָטְעײַה

Programme du jeudi

L'étude aujourd'hui est dédiée Leilouy Nishmat

Edmond Mimoun ben Yahia et Zari bat Esther

Selon les Poskim suivants, doit-on prvenir quelqu'un qui est en train de transgresser une Mitsva par Mitassek ?

שו"ת אגרות משה אבן העזר חלק ד סימן ט

[...] וכעין זה מצינו במלאכות שבת שאם לא ידע שעושה מלאכה אין שום איסור, דמלאכת מחשבת אסרה תורה, ולא נחשב שעושה מלאכה אף שעכ"פ נעשית המלאכה בידי, ורק בידע שעושה מלאכה אך שאומר מותר או ששכח שהוא שבת אז הוי עושה איסור בשוגג. וכ"כ יהיה לענין עבד וממזר וכל פסולי קהל ולכן כשלא ידע שהוא ממזר ליכא איסור כלל ואין מחוייבין ממילא לגלותו כיון שליכא תקלה. ולכן בנתערב אסרו לגלות מפני כבוד הבריות הכשרין. ובלא נתערבו שליכא כבוד הכשרין דהא רק את הפסול יגלה חייבו להכריז כיון שאם ידעו יהי' איסור וגם מחמת שאין הזרע מוכן לקדושה כדאיתא בר"ן. וגם כיון שהיודעין אסורין להתחתן עמו יהי' תקלה שהיודעין יאמרו שמותר להתחתן בממזר. וגם לענין שבת מצינו שמחוייבין כה"ג לגלות במנחות דף ל"ז ע"ב שגילה רבינא את מר בר"א שאיפסק קרנא דחוטיה והא כיון שלא ידע ליכא שום איסור דהא אינו יודע שעושה מלאכה דהוצאה דאף שיודע שנושא ציצית מ"מ כיון שלפי ידיעתו נושא ציצית כשרין שאינם משא משום דחשיבי מהבגד כיון שהם צורך הבגד בשביל המצוה, דהא לא מטעם דחיה מותר לילך בציצית ברה"ר, דמה"ת ידחה איסור שבת הא אין מצוה לילך ברה"ר, אלא ודאי שצריך לומר דבשביל המצוה נעשה צורך הבגד והוא חלק הבגד כמו רצועות וקרסים, ורק כשנפסלו שעתה אינן צריכין לו ולא בטילי לגבי הבגד משום דחשיבי נעשו אז משא, ומפורש טעם זה ברש"י שבת דף קל"ט ע"י שם, וא"כ כשלא ידע מר בר"א שנפסלו לא היתה מלאכת מחשבת דלפי דעתו לא נשא כלום רק לבוש בהבגד ולא הי' לו שום איסור אף בשוגג ומ"מ גילה לו רבינא ואף ללשון ראשון שלא גילה הוא מטעם שסבר שכבוד הבריות דוחה ל"ת. וא"כ חזינן כיון שעכ"פ אם ידע הי' עובר חייב לגלות או מצד תקלה שיטעו הרואין. לכן גם הכא ניחא עוד יותר מה שחייבו לגלות בלא נתערב. וזה שהתם אין מועיל כבוד הבריות שלא לגלות והחשיבוהו כיודע שעובר אדאורייתא והכא בנתערב אסרו לגלות הוא מטעם דהכא הוא הפסד טובא להרבה אנשים שלא יהי' להם תקנה לבא בקהל חששו יותר מכבוד הבריות לבד (ועיין עוד בספר דברות משה למס' ב"ק ח"א סימן כ"ג ענף ב).

שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שטז סעיף ה

צבי שנכנס לתוך הבית ונעל אחד בפניו, חייב; נעלו שנים, פטורים; אין אחד יכול לנעול, ונעלו שנים, חייבים

ביאור הלכה סימן שטז סעיף ה

חייב - ודוקא כשידע בעת הנעילה שצבי בתוכו אבל אם אח"כ נודע לו שיש שם צבי פטור דזה דומה לנתכין להגביה תלוש וחתך מחובר דאנוס הוא ואפילו אם נתכין אח"כ שלא לפתוח הדלת עד הערב משום הצבי גם כן אין איסור בדבר וה"ה בישב על הפתח ולא ידע שצבי בתוכו ואח"כ נודע לו שיש שם צבי מותר לו לישב ולשמור עד שתחשך מפני שקדמה צידה למחשבה [הרמב"ן בליקוטין] ועיין בחידושי הרשב"א שם שמצדד ג"כ לבסוף כהרמב"ן וכן מוכח בהדיא בהתוספתא כרמב"ן מדקאמר הא למה זה דומה וכו' ועיין בשבת ק"ז ע"א בגמרא ולפלא קצת על הרשב"א שמסתפק לכתחלה בזה

Les mots du jour à apprendre :

Fatiguer quelqu'un	אַטְרוּחִי
Ils l'ont fatigué (masc.)	אַטְרוּחוּהָ
Tu m'as fatigué	אַטְרוּחַתִּי

Biographies:

Ah'iezer – אחיעזר

Rabbi Haïm Ozer Grodzinski, né le 24 août 1863 en Lituanie et mort le 9 août 1940 à Vilna, est considéré comme une des plus grandes autorités Rabbiniques de Vilna d'avant la seconde guerre. Il est le fondateur du mouvement politique et religieux de la Agoudat Israël en 1912, duquel il fut le pilier tout au long de sa vie. Il a étudié dans les Yeshivot de Lituanie et de Volozjin où il écoutait les cours de Rabbi Haïm Soloveitchik. Déjà jeune, il mérita de recevoir le titre d' "Excellence en Torah". A 20 ans, il épousa la petite-fille du Rav Israël Salanter, fondateur du mouvement du Moussar. En 1887 il est nommé Dayan dans le Beit Din principal de Vilna. En 1896, le célèbre Rabbi Yitzchak Elchanan Spektor décéda, il était alors le leader spirituel du judaïsme russe et lituanien, et son rôle fut cédé à Rav Chaim Ozer alors qu'il n'avait à cette époque que 33 ans.

Son œuvre principale fut le responsa le "Ah'iezer", en trois volumes. Il contribua à consolider sa réputation comme l'une des plus importantes autorités du Talmud en Pologne. Ce livre est considéré jusqu'à aujourd'hui comme un des plus fondamentaux.

Marhechet – מרחשת

Rabbi Hanoch Hanich Aigash est né en Lituanie en 1864. Il a étudié à Roussain, Brisk et Kaunas, puis dans la célèbre Yeshiva de Volozjin, aux côtés du Rav Yosef Dov Soloveitchik, auteur du Beit Halevi. En 1898, à l'âge de 34 ans, il est nommé Dayan de la ville de Vilna jusque la fin de sa vie, assassiné en 1941 par les nazis. Il fut en étroite collaboration avec Rav Haïm Ozer Grodzinski pour les questions de Halkha. Après sa mort, le Rav Aigash a été reconnu comme l'aîné des Rabbanim lituaniens en général et de Vilnia en particulier. Avec le déclenchement de la Seconde Guerre mondiale, des centaines de Yeshivot de toute la Lituanie se sont rassemblées à Vilna et le Rav a grandement contribué à l'aide économique pour les réfugiés.

Son célèbre livre est le responsa , " Marh'eshet " , dans lequel il a traité de nombreuses questions et décisions talmudiques en pratique sur le Choulh'an Arouch .

Dans son introduction à son livre, il a exprimé quelques réserves sur la méthode Brisk qui était courante dans sa génération parmi les érudits de la Torah. Il a lui-même fait preuve d'une grande érudition, mais sans recourir aux méthodes d'analyse de la méthode Brisk.

Liste des 58 Sougiot étudiées sur Matmidim

Sougiot de Brah'ot			Sougiot sur les H'aguim
1. Birkot Hatorah 2. Choméa Kéoné 3. Arévout 4. Kavana dans le Chema 5. Position pour le Chema 6. Méah Brah'ot 7. Amen Yetoma 9. Les quantités pour les Brah'ot 10. Les Brah'ot de consommation 11. Brah'a Chééina Tsrih'a 12. Ikar Vétafel 13. Mééin Chaloch 14. Brah'a sur un interdit 15. Anigrone	17. Birkat Haguefen 18. Natei Inchei 19. Birkat Haréah' 22. Les jus 23. Trima 24. Pat Kisnin (1) 25. Pat Kisnin (2) 26. Les Apéritifs 27. Zimoun (1) 28. Zimoun (2) 29. Zimoun (3) 30. Zimoun (4) 31. Zimoun (5) 32. Tefilat Haderekh 33. Birkat Hagomel	34. Birkat Hagomel (2) 38. Chéhéh'éyanou sur un nouveau fruit 39. Chéhéh'éyanou sur un nouveau Keli 40. Chéhéh'éyanou sur les Mitsvot 41. Hatov Véhamétiv sur le vin 42. Cheva Brah'ot (1) 43. Cheva Brah'ot (2) – Panim H'adachot 46. Birkat Halevanah 47. H'azarat Hachats' (1) 48. H'azarat Hachats' (2) 49. H'azarat Hachats' (3)	<u>Hanouka</u> 8. Emplacement de la Hanoukia 44. Ner Ich oubeto 45. Ner Ich oubeto (2) <u>Pourim</u> 16. Michloah' Manot et Matanot Laevyonim <u>Pessah</u> 20. Biour H'amets 58. Bedika des miettes <u>Sefirat Haomer</u> 21. Un seul grand compte
Sougiot générales			
37. Bal Tossif 50. Tokh Kédé Dibour 51. Ein Chaliah' Lidvar Avera (1) 52. Ein Chaliah' Lidvar Avera (2) 53. Mitsva bo yoter Mibichlouh'o	54. Mitsvot lav lihanot nitanou 55. Mitsvat Assei Chehazman grama (1) 56. Mitsvat Assei Chehazman grama (2)	57. Zerizim makdimim lemitsvot	<u>Roch Hachana</u> 35. Les trois Livres <u>Soukot</u> 36. Mitstaer
Chabbat – Meleket Mah'chevet			
59. 60. 61. Mit'assek			

Bon Limoud sur Matmidim !